

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Q. 2. An fraudantes gabellas, & vectigalia justa peccent contra justitiam, &
ad restitutionem teneantur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

stiens, Angel. alii complures cum & apud Comitol. l. 6. q. 36. improbantes, & reiicientes contrariam consuetudinem, præsertim respectu pauperum. 4. Requiritur iustitia ex parte formæ, ut scilicet gabella sit moderata & servetur proportio inter subditos ratione tributi solvendi, ne plus pauperes onerentur, quam divites, cum iustitia potius postulet, ut qui plus habet, plus ab eo exigatur. Unde cum perdifficile sit, existere aliquod vectigal quatuor omnibus iustis causis communitum, idcirco canon *quamquam de censib. lib. 6. e. j. s. m. o. d. i. v. e. c. t. i. g. a. l. i. a.* præsertim nova, condemnat tanquam injusta. His notatis.

21 Ad 2. Q. defraudantes gabellas, & vectigalia non peccare graviter, ac proin non teneri ad restitutionem, censent complures cum Mart. Navarr. *in man. c. 23. à n. 55. Medin. 1. 2. q. 90. a. 4. Henric. tom. 1. l. 7. c. 36. §. 4. Tabiena v. pedagium n. 8. & 9. Reginald. in praxi tom. 1. l. 15. c. 6. f. 6. Lud. Reja 1. parte Resp. cas. 13. Soto l. 3. de J. & J. q. 6. a. 7. Diana p. 1. tr. 10. R. 19. Eman. Sà v. gabella n. 6. Angel. v. pedagium. Lazar. aliisque Rationem dant. 1. Quia lex purè pœnalis sæcularis non obligat in conscientia ad pœnam æternam, juxta complurium gravissimorum Doctorum opinionem; defraudantes autem gabellas, & vectigalia transgrediuntur dumtaxat legem pœna-*

lem? ergo 2. Quia consuetudo moderatur legem, & interpretatur animam Legislatoris: ipsi autem Principes sciunt homines consuevisse gabellas defraudare, nec Confessarios sibi scrupulum facere de restitutione imponenda, dumque solam pœnam temporariam exprimunt & culpam subtrahunt, hanc excludere videntur, nollesque subditos arctare ad pœnam æternam; præsertim cum in ferendis legibus ordinariè non utantur verbo præcipiendi, sed verbo statuendi sub conditione pœnali, & in dubio benignior interpretatio de voluntate Principis sit præsumenda, 3. Quia sicut transgressores exponunt se periculo perdendi omnes merces pro lucranda illa portione gabellæ debita, ita gabellarii exponunt se fortunæ lucrandi omnes easdem merces pro perdenda illa parte gabellæ: sicut ergo inveniunt eos, qui non solvunt, retinent in foro conscientiæ illas merces ut lege damnatas, ita non solventes retinent illam portionem debitam aliàs gabellæ, à lege seu tacito Principis consensu permissam. 4. Quia cum finis talium legum sit tantum temporalis, Reipubl. felicitas, & tranquillitas non postulat peccati reatum coram Deo, sed meris pœnis sufficienter obtinetur. Contra verò ejusmodi leges gabellarum, tributorum, vectigalium &c. obligare in conscientia, & obligationem restitutionis inducere, si constet, esse justè im-

imposita, docent, ac tumentur Covar. in regul. peccatum 2. part. §. 5. Sylvest. v. gabella 3. n. 21. Tolet. l. 5. c. 73. Molina D. 674. Less. l. 2. c. 33. dub. 8. Bannes 2. 2. q. 62. a. 3. Clavis Reg. l. 9. c. 16. Vasq. in opusc. c. 6. §. 3. dub. 2. Suarez. l. 5. de varietat. Legum human. c. 18. Castro l. 1. de leg. pœnal. c. 19. Bonnac. D. 2. q. 9. p. 1. n. 3. Wiestn. n. 82. Schmalzgr. n. 98. & teste Covar. citt. in cap. innovamus de censib. communis Canonistarum. Ratio est 1. Quia quod justè exigitur, non potest absque injustitia fraudari: sed gabellæ, & vectigalia justè exiguntur; uti ponitur; ergo non possunt absque injustitia fraudari; tenemur enim reddere Cæsari, quæ sunt Cæsatis & quæ sunt Dei, Deo. Matth. 22. & ad Romj 13. cui tributum, tributum, cui vectigal, vectigal.

2. Quia subditi, seu membra Communitatis ob curam, & operam, quam Princeps impendit in regenda, & defendenda Communitate, tenentur ex justitia eidem suppeditare justum stipendium, & subsidium necessarium ad conservationem publicæ tranquillitatis; dignus est enim operarius mercede sua: atqui tributa, & vectigalia justa non aliud sunt, nec aliud hic intelligitur, quam necessaria stipendia illius, qui communitati operam præstat, ac moderatur, atque communium necessitatum subsidia: ergo debentur ex justitia, sicuti pari modo decimæ ex justitia debentur

Prælati, & Ecclesiasticis ob curam & administrationem rerum spiritualium. Dixi vectigalia justa; nam si constet esse injustè imposita, quia scilicet constat aliquam ex conditionibus requisitis, ut tributum sit justum, deficere, tunc nulla datur obligatio ad illorum præstationem, ut rectè docent citti. Doctores, quia lex injusta non obligat, imò omninò nulla est, si causa, & potestas in imponente deficiat. Quod si ejusmodi exactio injusta sit solùm quoad quantitatem, vel proportionem distributivam, erit pariter indebita solùm quoad excessum.

Ex his duabus sententiis præplacet, ac præferenda est posterior affirmativa, utpote & ab autoritate, & à ratione probabilior: unde Sylvest. l. c. ait, omnes Doctores, & Summistas communiter tenere, peccare eos & obnoxios esse restitutioni, qui justa fraudant vectigalia. Unde

Ad argumenta pro priore sententia negativa allata respondi potest. Ad 1. n. min. quòd leges tributorum, vectigalium, & gabellarum justæ, sint leges duntaxat merè pœnales, cum non tantùm, statuant, & præcipiant, quid sit agendum, sed insuper respiciant, ac determinent justum stipendium pro sustentatione Principis, vel subsidium communis necessitatis, & tranquillitatis, ut notat. Less. l. c.

n. 59. atque adeò sicut aliæ leges taxantes certum pretium obligant in conscientia, ita & leges tributorum justæ, & legitime promulgatæ. Ad 2. R. ejusmodi consuetudinem, si qua est, fore illegitimam, utpote non introductam conscio, aut tacite consentiente Legislatore, sed eo resistente, & severe transgressores omnes puniente; quæ proin legibus justis aliquid absolute præcipientibus, quales sunt leges tributorum &c. præjudicare non potest, in quantum obligant in conscientia. Nec obest praxis Confessariorum; nam si hi restitutionem non urgent, ideo fit; quia sciunt oppositam sententiam esse etiam probabilem, & pœnitenti licere sequi sententiam probabilem sibi, & rebus suis favorabiliorem. Id, quod advertit Driedo l. 2. de libert. Chris. c. 5. apud Molinam l. c. ubi ita ait: *Ceterum quia his nostris sæculis impositiones, seu exactiones vectigalium, seu pedagiorum propter aliquam ex supradictis quatuor causis contingit, plerumque esse illicitas, ideo non facile injungendus est scrupulus ejusmodi vectigalia defraudantibus, præsertim pauperibus, &c.*

Ad 3. & 4. R. per id non satis consultum esse Legislatore, & fini legum justarum, qui est justum Principis stipendium, vel subsidium publicæ necessitatis; nam cum hujusmodi legum transgressores rarissime deprehendantur, per eas pœnas nullatenus compensaretur

defectus tributorum aliàs solventium.

Ad 3. Q. an quando dubitatur de justitia vectigalis, tributi &c. an scilicet hæc sint justè, vel injustè imposita, sit obligatio ea solvendi? distinguunt DD. inter tributa antiqua, & nova, & siquidem sint antiqua, de quorum initio non extat memoria, affirmant communiter, ea à subditis in conscientia deberi, quoniam præsumendum est, ex justa causa fuisse imposita, cæteraque necessaria, ut fuerint justa, intervenisse; & quoniam in dubio melior est conditio possidentis, Princeps autem est in possessione accipiendi ea tributa, idcirco ea tanquam sibi verè debita meritò exigit, & accipit. Si verò sint tributa, & vectigalia nova, & non constet de illorum iustitia, an desit aliquid ex requisitis, ut sint justa, controvertunt DD. inter se divisi. Dari obligationem solvendi in dubio negativo (in dubio enim positivo potest quis se accommodare sententiæ probabili, sibi & suis rebus favorabili) docent Navar. l. 3. c. 1. n. 23. Less. Vasq. Suarez, Fill, eman. Sà aliique satis probabiliter; quia in dubio negativo præsumendum est, vectigal esse justè impositum, cum in hujusmodi dubio præsumendum sit in favorem Superioris, seu Principis possidentis facultatem præcipiendi. Idem sentiunt multi cum Suarez de leg. l. 4. c. 18. de tribut. etiam de dubio positivo, saltem quan-